

Natural disasters – what can we do? Katastrofy naturalne – co możemy zrobić?

Monika Antonik

Scenariusz interdyscyplinarnego projektu edukacyjnego do języka angielskiego dla III etapu edukacyjnego – liceum ogólnokształcące i technikum

opracowany w ramach projektu:

„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Piotr Mazur, Renata Rychlicka
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

1. Temat projektu

Natural disasters – what can we do? – Katastrofy naturalne – co możemy zrobić?

2. Osoby prowadzące projekt

Koordinator: nauczyciel języka angielskiego

3. Ramy czasowe

Projekt realizowany jest przez około 5–6 tygodni. Termin realizacji uzależniony jest od skoordynowania realizacji treści kształcenia z poszczególnych przedmiotów. Zakończenie prac projektowych i prezentacja efektów zalecana jest np. w okolicy Dnia Ziemi – 22 kwietnia.

Program nauczania:

Scenariusz interdyscyplinarny opiera się na programie nauczania języka angielskiego dla liceum ogólnokształcącego i technikum Język angielski II Justyny Maziarskiej-Lesisz dla podstawy programowej w wersji III.2.

4. Odbiorcy projektu

4.1. Typ szkoły

Liceum/technikum

4.2. Wiek uczniów

18 lat

4.3. Klasa

Trzecia klasa liceum/technikum

5. Cele projektu

5.1. Cele ogólne

Cele projektu to:

- ocena konsekwencji zmian klimatycznych na Ziemi w języku angielskim
- wzbudzenie świadomości i pogłębienie zrozumienia własnej roli w zapobieganiu katastrofom naturalnym w języku angielskim
- rozwinięcie kompetencji kluczowych (kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji, kompetencje w zakresie wielojęzyczności, kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się, kompetencje obywatelskie)
- rozwinięcie umiejętności uniwersalnych (krytyczne myślenie, rozwiązywanie problemów, praca zespołowa, umiejętności komunikacyjne i negocjacyjne, umiejętności analityczne)

5.2. Cele szczegółowe

Uczestnik projektu:

- zna i stosuje słownictwo związane z katastrofami naturalnymi w języku angielskim
- zna i stosuje czasowniki modalne: *can, can't, must, mustn't, should, shouldn't* – do formułowania zasad

- analizuje działania podejmowane na rzecz zapobiegania katastrofom w języku angielskim
- rozwija kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji, w zakresie wielojęzyczności oraz osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się,
- tworzy plakat i film na temat katastrof naturalnych w języku angielskim

5.3. Cele szczegółowe dla ucznia

Dzięki udziałowi w projekcie:

- znam słownictwo angielskie związane z katastrofami naturalnymi;
- potrafię przygotować ulotkę w języku angielskim, informującą o sposobach zapobiegania katastrofom naturalnym;
- potrafię współpracować w grupie.

6. Treści nauczania

Projekt jest oparty na programie nauczania języka angielskiego dla liceum ogólnokształcącego i technikum *Język angielski II* Justyny Maziarskiej-Lesisz. Ponadto uwzględniono w nim treści podstawy programowej dla przedmiotów: geografia, biologia, informatyka.

6.1. Przedmiot I. Język angielski

Uczeń:

- posługuje się bogatym zasobem środków językowych;
- poszerza słownictwo z zakresu „Świat przyrody – zagrożenia i ochrona środowiska naturalnego” (np. *natural disasters, flood, drought, hurricane, tornado*);
- rozumie proste wypowiedzi;
- formułuje wypowiedzi ustne i pisemne w języku angielskim;
- tworzy dłuższe komunikaty w języku angielskim;
- reaguje na pytania zadawane w języku angielskim;
- posiada świadomość językową, np. podobieństw i różnic między językami.

6.2. Przedmiot II. Geografia

Uczeń:

- uzasadnia konieczność działań na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego w Polsce i na świecie;
- przyjmuje postawę współodpowiedzialności za stan środowiska przyrodniczego Ziemi;
- przedstawia czynniki klimatotwórcze decydujące o zróżnicowaniu klimatu na Ziemi.

6.3. Przedmiot III. Biologia

Uczeń:

- wymienia główne czynniki geograficzne kształtujące różnorodność gatunkową i ekosystemową Ziemi;
- wykazuje wpływ działalności człowieka (intensyfikacji rolnictwa, urbanizacji, industrializacji, rozwoju komunikacji i turystyki) na różnorodność biologiczną;
- wykazuje wpływ działalności człowieka na różnorodność biologiczną;
- odnosi się krytycznie do informacji pozyskanych z różnych źródeł, w tym internetowych.

6.4. Przedmiot IV. Informatyka

Uczeń:

- rozwija kompetencje społeczne, takie jak: komunikacja i współpraca w grupie;
- tworzy rozbudowane prezentacje, w tym z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- poszerza i uzupełnia swoją wiedzę, korzystając z zasobów udostępnionych na platformach do e-nauczania.

7. Charakterystyka odbiorców

Uczniowie w tym wieku chętnie współpracują w grupie. Warto wykorzystać ten etap rozwojowy w postaci uczenia się społecznego i zaproponować uczniom udział w projekcie. Mózgi młodych ludzi lepiej pracują, gdy są motywowane społecznie. W wieku dojrzewania społeczne i relacyjne obszary mózgu pracują najbardziej aktywnie. Stąd też dobrym pomysłem jest uczenie się w kontekście relacyjnym.

W tym okresie uczniowie coraz lepiej radzą sobie z analizowaniem problemów oraz pokonywaniem trudnych wyzwań. W przypadku projektu takim wyzwaniem może być przygotowanie filmu na temat skutków katastrof. Projekt adresowany jest do uczniów uczących się języka angielskiego jako drugiego, dlatego treści i stopień trudności zadań dostosowany jest do ich możliwości.

Zróżnicowanie potrzeb i umiejętności

W pracy metodą projektu należy uwzględnić te potrzeby uczniów, które mogłyby uniemożliwić sprawne współdziałanie w zespole i realizację celu. Istotny jest zatem optymalny podział na zespoły projektowe. Ponadto należy wziąć pod uwagę uniwersalne rozwiązania sprzyjające pracy w grupie zróżnicowanej, takie jak dzielenie materiału na mniejsze partie, zmniejszenie liczby zadań do wykonania, organizowanie pomocy koleżeńskiej, dodatkowe godziny konsultacyjne dla uczniów, którzy mają trudności z realizacją wyznaczonych zadań. Na wszystkich etapach prac projektowych zalecane jest zaakceptowanie ograniczeń ucznia, chwalenie starań, wzmacnianie pozytywnych kroków ucznia oraz wykorzystywanie mocnych stron, np. talentu plastycznego. Uczniom wybitnie zdolnym warto przydzielić zadania lidarskie i zaangażować ich w pomoc innym uczniom. Można również zwiększyć dla nich liczbę zadań do wykonania lub pozwolić im poszerzyć treści.

8. Formy i metody realizacji projektu

8.1. Formy pracy

Główną formą pracy w projekcie jest praca w grupach, sprzyjająca rozwijaniu kompetencji społecznych. Natomiast praca indywidualna obecna jest np. podczas ustalania kontraktu lub przed podziałem na zespoły projektowe.

W przypadku nauczania zdalnego nauczyciel spotyka się z uczniami na platformie Classroom lub MS Teams. Duża część projektu opiera się na konektywizmie: uczniowie poszukują informacji w Internecie i łączą je ze sobą. Praca zespołowa może odbywać się przy użyciu dostępnych komunikatorów lub platform, np. MS Teams, WhatsApp. W tworzeniu plakatu/ulotki techniki plastyczne można zastąpić narzędziami cyfrowymi, takimi jak Canva lub Paint, prezentację zaś uczniowie mogą przedstawić nauczycielowi i klasie za pomocą funkcji udostępniania ekranu.

8.2. Metody pracy

Praca projektowa wspomaga aktywność uczniów i ułatwia rozwijanie najważniejszych umiejętności, takich jak: samodzielne poszukiwanie informacji, sprawne posługiwanie się nowoczesnymi technologiami, skuteczne komunikowanie się, rozwiązywanie problemów w sposób twórczy, efektywne współdziałanie w zespole oraz aktywność społeczna. Ponadto zastosowanie tej metody wyrównuje szanse edukacyjne wszystkich uczniów, gdyż każdemu członkowi grupy daje możliwość wykazania się aktywnością oraz zaprezentowania swoich umiejętności czy zdolności.

Główną metodą pracy w projekcie jest podejście CLIL, czyli Content and Language Integrated Learning (zintegrowane kształcenie przedmiotowo-językowe). Wszystkie zaproponowane metody są związane z językiem angielskim. Stanowią przy tym jedynie wskazówkę dla nauczyciela koordynatora i mogą być przez niego dowolnie modyfikowane.

- **Metoda komunikacyjna** towarzyszy wykonywaniu wszystkich zadań. Uczniowie komunikują się między sobą w języku angielskim, również w tym języku nauczyciel formułuje polecenia.
- **Metoda gramatyczno-tłumaczeniowa** jest używana na poszczególnych etapach pracy, gdy uczniowie tłumaczą nieznaną słownictwo z języka angielskiego na polski, np. podczas realizacji etapu drugiego.
- **Metody aktywizujące** mają szerokie zastosowanie podczas realizacji zadań projektowych. Wśród tych metod można wyróżnić techniki:
 - stoliki eksperckie – na etapie ustalania kontraktu grupowego;
 - *brainstorming* – na drugim etapie projektu, gdy uczniowie przypominają sobie słownictwo związane z katastrofami naturalnymi.

9. Sposób realizacji projektu

9.1. Zainicjowanie projektu

ETAP I – jedna lub dwie lekcje

Nauczyciel zachęca uczniów do udziału w projekcie.

9.2. Spisanie regulaminu

Nauczyciel przedstawia uczniom przykładowy kontrakt i zachęca ich do jego przedyskutowania. Uczniowie mogą podać propozycje zmian lub uzupełnień treści dokumentu. Ważne, aby zwrócili uwagę na zasady szczególnie dla nich istotne. Zaangażowanie na etapie formowania zasad współpracy przyczyni się do większego zaangażowania uczniów w dalszym toku projektu.

Przykład kontraktu

Date of the contract signing: ...

Contract participants: students

Contract supervisor: English teacher

Students' obligations:

- *Students help each other in a team.*
- *Students are polite to one another.*

- *Students respect different points of views.*
- *Students make a poster and a movie about natural disasters.*
- *Teacher's obligations*
- *The teacher helps students.*
- *The teacher evaluates the students' tasks after each stage.*
- *The teacher supports students.*

Teacher's signature: ...

Students' signature: ...

9.3. Podział na grupy

Proponuje uczniom podział na grupy według następującego schematu. Uczniowie losują z pudełka karteczki z nazwami kontynentów:

- *Europe*
- *Asia*
- *North America*
- *South America*
- *Australia*
- *Antarctica*
- *Africa*

Uczniowie, którzy wylosowali ten sam kontynent, łączą się w jeden zespół. Nazwy zespołów pochodzą od nazw kontynentów, np. uczniowie, którzy wylosowali *Europe*, tworzą zespół Europa, uczniowie, którzy wylosowali *Africa* – zespół Africa, itd. W każdym zespole powinno być od 4 do 5 osób, w zależności od liczebności klasy.

9.4. Przygotowanie harmonogramu pracy i podział zadań

Po podpisaniu kontraktu nauczyciel zapoznaje uczniów ze szczegółowymi kryteriami oceniania. Następnie przedstawia harmonogram działań projektowych.

ETAP I

1 tydzień – zainicjowanie projektu, podział na grupy według wylosowanych nazw kontynentów oraz spisanie kontraktu,

ETAP II

1 tydzień – przygotowanie informacji na temat katastrof naturalnych występujących na wylosowanym kontynencie,

ETAP III

2 tygodnie – zebranie informacji, a następnie wykonanie plakatu lub ulotki na temat sposobów zapobiegania wybranym katastrofom naturalnym,

ETAP IV

2 tygodnie – zebranie informacji, a następnie stworzenie krótkiej prezentacji multimedialnej na temat skutków wybranych katastrof naturalnych,

ETAP V

1 lekcja – prezentacja wykonanych zadań

1 lekcja – ocena oraz ewaluacja projektu

Po zapoznaniu się z harmonogramem uczniowie przechodzą do realizacji zadań.

9.5. Realizacja projektu

9.5.1. Etapy pracy w projekcie

ETAP II

Nauczyciel prosi uczniów o przypomnienie nazw katastrof naturalnych w języku angielskim. Uczniowie zapisują swoje pomysły na tablicy. Następnie nauczyciel prosi uczniów, aby przygotowali informacje o katastrofach naturalnych na świecie z podziałem na kontynenty: *Europe, Asia, North America, South America, Australia, Antarctica, and Africa*.

Uczniowie pracują we wcześniej utworzonych zespołach. Każdy zespół zastanawia się, jakie naturalne katastrofy są charakterystyczne dla danego kontynentu. Poniżej lista przykładowych katastrof. Uczniowie w zespołach mają za zadanie przygotować krótki opis dwóch katastrof najczęściej pojawiających się na danym kontynencie (1200–1500 znaków).

- *avalanches,*
- *blizzards,*
- *cold waves,*
- *droughts,*
- *earthquakes,*
- *floods,*
- *hailstorms,*
- *heat waves,*
- *ice storms,*
- *thunderstorms,*
- *tornadoes,*
- *tsunamis,*
- *tropical cyclones,*
- *volcanic eruption,*
- *wildfires.*

Nauczyciel może również przekazać uczniom link do stron, na których znajdują przydatne informacje:

- [Let's talk about Natural Disasters in English! Natural Disaster Vocabulary Essential for IELTS!](#) (dostęp 2.11.2022)
- [National Geographic – Natural Disasters](#) (dostęp 2.11.2022)

Nauczyciel monitoruje pracę uczniów i udziela potrzebnych wskazówek. Jest to szczególnie ważne w przypadku uczniów ze SPE. Nauczyciel udostępnia uczniom kartę pracy, która może być pomocą i wskazówką (załącznik 1 w materiałach pomocniczych).

Po wykonaniu zadania nauczyciel przydziela członkom każdej grupy numery od 1 do 4–5, w zależności od tego, ile osób jest w grupie. Uczniowie z różnych zespołów wymieniają się zdobytymi informacjami: jedynekami z jedynekami, dwójkami z dwójkami itd. W ten sposób uczą się od siebie nawzajem oraz poznają inne punkty widzenia. Jest to

również doskonały sposób, aby każdy uczeń w bezpiecznych warunkach zaangażował się w prezentowanie opracowanych treści. Od możliwości ucznia będzie zależało, czy skorzysta z treści opracowanych przez zespół, czy samodzielnie opisz zjawiska.

Na zakończenie tego etapu nauczyciel ocenia pracę uczniów, przyznając punkty od 1 do 6 na podstawie ustalonych kryteriów. Każda grupa otrzymuje informację o uzyskanej liczbie punktów.

Przykłady słownictwa użytego podczas realizacji zadań projektowych: *avalanches, blizzards, tsunamis, wildfires, volcanic eruptions*

ETAP III

Nauczyciel prosi uczniów, aby przygotowali informację na temat zapobiegania katastrofom naturalnym. Informacja powinna zawierać 1200–1500 znaków. Uczniowie pracują w grupach i przygotowują swoje propozycje działań. Nauczyciel udostępnia im kartę pracy, która może być dla nich pomocą i wskazówką. **(ZAŁĄCZNIK 2 w materiałach pomocniczych)**.

Na tym etapie uczniowie wykorzystują znajomość angielskich czasowników modalnych oraz formułują zasady. Nauczyciel ocenia pracę uczniów, przyznając im punkty od 0 do 12 za wykonanie zadania.

Przykłady słownictwa użytego w realizacji zadania: *disaster risk reduction, natural hazards, forest fires, must, can, should*

Drugie zadanie na tym etapie to wykorzystanie przygotowanych zasad i stworzenie ulotki lub plakatu, które mają wzbudzić świadomość roli człowieka w zapobieganiu katastrofom naturalnym. Plakat – w formacie A3 – można wykonać przy użyciu dowolnej techniki plastycznej. Ulotkę natomiast należy opracować z wykorzystaniem programów cyfrowych (np. Canva, Paint), w formacie A5, tak aby łatwo można było ją wydrukować i rozdać.

W przypadku nauki zdalnej uczniowie korzystają z dowolnego programu graficznego (np. Canva).

Nauczyciel ocenia pracę uczniów, przyznając im punkty od 0 do 4 za wykonanie zadania.

ETAP IV

Nauczyciel prosi uczniów, aby przygotowali krótką prezentację multimedialną (np. w PowerPoint lub Prezi), dotyczącą skutków katastrof naturalnych, z komentarzem w języku angielskim. Uczniowie pracują nad zadaniem w swoich zespołach projektowych.

Uczniowie zastanawiają się najpierw nad skutkami katastrof, wyszukują odpowiednie zdjęcia i przygotowują do nich adekwatne podpisy. Mogą to być informacje zaczerpnięte z Internetu lub innych źródeł. Nauczyciel monitoruje pracę uczniów, udziela im pomocy i wskazówek. Uczniowie ze SPE otrzymują wsparcie i pomoc ze strony liderów i nauczycieli. Nauczyciel podaje linki do przydatnych stron:

- [The Devastating Impact of Natural Disasters](#) (dostęp 2.11.2022)
- [What are the effects of natural disasters on the environment?](#) (dostęp 2.11.2022)
- [Positive and negative effects of natural disasters](#) (dostęp 2.11.2022)

Udostępnia też kartę pracy, która może być wskazówką dla uczniów (załącznik nr 3 w materiałach pomocniczych).

Nauczyciel ocenia pracę uczniów, przyznając im punkty od 0 do 6 za wykonanie zadania.

Przykłady słownictwa użytego podczas realizacji zadań projektowych: *effects, environment, positive, negative, nature, negative*.

9.5.2. Prezentacja wyników

Grupy przedstawiają na forum klasy swoje plakaty, ulotki oraz prezentacje multimedialne. Prezentacji prac można dokonać również w formie wystawy plastycznej z okazji Dnia Ziemi. Ulotki powinny zostać rozdane jako element podnoszący świadomość uczniów na temat możliwości zapobiegania katastrofom naturalnym.

10. Ocenianie

Należy pamiętać, aby na etapie zawierania kontraktu nauczyciel poinformował uczniów o szczegółowych kryteriach oceniania.

Każde zadanie projektowe powinno być monitorowane i oceniane przez nauczyciela koordynującego projekt.

Przykład karty oceny zadań:

Task	Points/comments
Natural disasters in... (ZAŁĄCZNIK 1)	(maks. 6 pkt)
How to prevent natural disasters... (ZAŁĄCZNIK 2)	(maks. 12 pkt)
Poster	(maks. 4 pkt)
Film (ZAŁĄCZNIK 3)	(maks. 10 pkt)

Kryteria oceny zadań w karcie oceny:

Zadanie 1 – Zespół poprawnie wymienił katastrofy naturalne na danym kontynencie oraz przygotował ich krótki opis, zawierający adekwatne i zróżnicowane słownictwo (0–6 pkt).

Zadanie 2 – Zespół wykazał się kreatywnością i zaproponował odpowiednie sposoby zapobiegania katastrofom naturalnym, posługując się poprawnie czasownikami modalnymi (0–12 pkt).

Zadanie 3 – Zespół w oparciu o treści z zadania 2 przygotował plakat/ulotkę za pomocą znanych technik plastycznych lub programów graficznych, poprawnie rozmieścił treści i zadbał o stronę wizualną materiału (0–4 pkt).

Szczegółowe kryteria oceny pracy:

- Język użyty w pracy jest zróżnicowany i poprawny (0–2 pkt).
- Elementy graficzne są czytelne, estetyczne i nawiązują do treści (0–2 pkt).

Zadanie 4 – Zespół przygotował krótki film, zawierający zdjęcia (10 szt.) wraz z podpisami, na temat skutków katastrof naturalnych, pamiętając o uszanowaniu praw autorskich i korzystaniu z zasobów Internetu na licencji Creative Commons (0–10 pkt).

Maksymalna liczba punktów – 32.

Po każdej prezentacji w klasie zostaje wystawiona także ocena koleżeńska. Ocena koleżeńska: uczniowie przyznają punkty w zależności od stopnia realizacji zadania (1 pkt – niski stopień, 6 pkt – wysoki stopień).

Maksymalna liczba punktów – 18.

1. *The team can present information about natural disasters in English.* 1 2 3 4 5 6
2. *The team can make a multimedia presentation in English.* 1 2 3 4 5 6
3. *The team can make a leaflet/poster in English.* 1 2 3 4 5 6

Ocenę ostateczną stanowi średnia ocen.

32 pkt + 18 pkt = 50 pkt.

Otrzymana w tym projekcie liczba punktów odnosi się do pracy całego zespołu i przyznawana jest wszystkim członkom zespołu.

Uczniowie mogą otrzymać pozytywną ocenę cyfrową za realizację projektu, jednak zaleca się przekazanie uczniom informacji zwrotnej w postaci powyższych kart oceny.

Interpretacja wyników:

(suma punktów zadań grupowych i oceny koleżeńskiej)

42–50 pkt – *You did a very good job. Your presentation and a poster is very interesting and there are no language mistakes.*

34–41 pkt – *You did a good job. Your presentation and a poster look nice. There are some language mistakes.*

26–33 pkt – *Thank You for Your effort. Still there are many mistakes in Your presentation.*

0–25 pkt – *Please work harder next time.*

11. Ewaluacja projektu

Ewaluacja projektu odbywa się po zakończeniu wszystkich zadań i ma charakter sumujący. Refleksji poddajemy stopień realizacji celów oraz pracę zespołów projektowych.

Prowadzimy analizę ilościową. Zapisujemy poszczególne cele opisane w projekcie i prosimy uczniów o ocenę stopnia ich osiągnięcia.

Cel	Stopień realizacji
<i>I can use the vocabulary to describe natural disasters.</i>	1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6
<i>I can create rules using 'can, can't, must, mustn't, should, shouldn't'.</i>	1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6
<i>I know how to prevent natural disaster.</i>	1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6
<i>I can cooperate in a team.</i>	1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6
<i>I got engaged in making a poster.</i>	1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6
<i>I got engaged in making a movie.</i>	1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6

Analiza jakościowa dotyczyć będzie zapisów wywiadów z uczniami. Przykładowe pytania do wywiadu:

- *What did you like the most in the project?*
- *What tasks were the most engaging?*
- *Did you cooperate well in the project team?*

Ewaluacja sumująca powinna dostarczyć też informacji o jakości współpracy w zespołach projektowych. W trakcie wywiadów z uczniami należy odnieść się do zapisów kontraktu – czy członkowie grupy pomagali sobie nawzajem, czy byli dla siebie uprzejmi, czy szanowali cudze opinie – oraz kart pracy zespołu. Wnioski z analizy wypowiedzi powinny zostać uwzględnione przez nauczyciela w kolejnych prowadzonych przez siebie projektach.

12. Materiały pomocnicze

ZAŁĄCZNIK NR 1 (maks. 6 pkt)

1. *Continent:*
2. *Typical natural disasters in (continent): (2 pkt)*
3. *The most popular natural disasters in (continent) are...*
4. *Short description of two natural disasters: (4 pkt)*
 - The description of the disasters
 - *It happened last...(when, where)*
 - *It caused... (effects, damages)*

ZAŁĄCZNIK NR 2

HOW TO PREVENT NATURAL DISASTERS

Complete the rules with two ideas (max 12 points)

	RULES HOW TO PREVENT NATURAL DISASTERS
We can	1. ... 2. ...
We can't	3. ...
We should	4. ... 5. ...
We shouldn't	6. ... 7. ...
We must	8. ... 9. ...
We mustn't	10. ... 11. ...

Przydatne w realizacji projektu materiały:

Linki do programów nauczania, które mogą być wykorzystane w trakcie realizacji projektu:

- program nauczania biologii dla szkół ponadpodstawowych (wariant III.P podstawy programowej) *Biologia dla każdego* Marianny Miszczak (dostęp 2.11.2022)
- program nauczania geografii dla szkół ponadpodstawowych (wariant III.P podstawy programowej) *Z geografiją przez świat* Magdaleny Jankun (dostęp 2.11.2022)
- program nauczania języka angielskiego dla szkół ponadpodstawowych (wariant III.2. podstawy programowej) *Język angielski II* Justyny Maziarskiej-Lesisz (dostęp 2.11.2022)

Źródła dla uczniów

Let's talk about Natural Disasters in English! Natural Disaster Vocabulary Essential for IELTS! (dostęp 2.11.2022) – informacje o katastrofach naturalnych.

12 ways you can protect the environment (dostęp 2.11.2022) – informacje o sposobach ochrony środowiska.

What are the effects of natural disasters on the environment? (dostęp 2.11.2022) – informacje o skutkach katastrof naturalnych.

Positive and negative effects of natural disasters (dostęp 2.11.2022) – informacje o skutkach katastrof naturalnych.

Monika Antonik – z wykształcenia prawnik, nauczyciel z 20-letnim stażem w nauczaniu języka angielskiego. Obecnie zatrudniona w Szkole Podstawowej w Ostaszewie jako nauczyciel języka angielskiego. Główne obszary jej zainteresowań to metodyka nauczania języka angielskiego oraz CLIL (od ang. *Content and Language Integrated Learning*).